

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudkyní Mgr. Lenkou Havlíčkovou ve věci

žalobkyň:

- a) T. B., narozená dne X,
b) nezletilá M. Y., narozená dne X,
jednající prostřednictvím žalobkyně a) jakožto zákonné zástupkyně,
obě státní příslušnost Republika Kazachstán,
obě bytem X,
zastoupené advokátem Mgr. Tomášem Zvoníčkem,
sídlem Bělehradská 299/132, 120 00 Praha,

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky,
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2023, č. j. OAM-1065/ZA-ZA11-P10-2022,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se včasnou žalobou domáhaly zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2023, č. j. OAM-1065/ZA-ZA11-P10-2022, jímž žalovaný vyslovil, že žádost žalobkyň o udělení mezinárodní ochrany je podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) je nepřipustná a současně řízení o této žádosti podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Žaloba

2. Soud považuje za nutné nejprve zdůraznit, že z úřední činnosti zjistil, že obsah žaloby je obdobný jako obsah žaloby projednávané u zdejšího soudu pod sp. zn. 42 Az 3/2023, přičemž nyní projednávaný koncept žaloby nebyl plně přizpůsoben skutkovým okolnostem daného případu. Žalobu podaly dvě žalobkyně (ženy), avšak žaloba samotná je psána převážně z pohledu jednoho žalobce (muže) a soud ji musel náležitě shrnout vlastními slovy dle jejího skutečného obsahu, a nikoliv doslovného znění.
3. V žalobě žalobkyně a) uvedla, že podala dne 5. 12. 2022 v pořadí již druhou žádost o mezinárodní ochranu, neboť se jí podařilo získat důkazy na podporu svých tvrzení [DVD, články z internetu, fotografie, na nichž je patrné jméno manžela žalobkyně a)], které nebyla z objektivních důvodů schopna zajistit během předchozího řízení o udělení mezinárodní ochrany. Důvodem podání uvedené žádosti byl rovněž ozbrojený konflikt v zemi původu v lednu roku 2022. Žalovaný měl tedy žádosti žalobkyně o mezinárodní ochranu meritorně posoudit, a nikoliv řízení o nich zastavit.
4. Žalobkyně a) sdělila, že její rodina vyznává netradiční směr islámu, který je odlišný od v Kazachstánu majoritního chanafijského směru, přičemž státními orgány jsou označováni za wahabisty. Žalobkyně v žalobě tvrdila, že byla hlavním představitelem (imámem) společenství Džamahad, které sdružuje nábožensky podobně orientované věřící jako žalobkyně. Kvůli svému náboženskému vyznání a spojení se zakázaným náboženským hnutím byla rodina žalobkyně a) v zemi původu pronásledována, dostávala předvolání a je neustále hledána tamní policií, což žalobkyně ví od svých přátel z místa bydliště. Uvedenými skutečnostmi, které žalobkyně doložily v druhé žádosti o mezinárodní ochranu, se však žalovaný nezabýval. V případě návratu do země původu se žalobkyně obávají stupňování pronásledování, jak se to již stalo manželovi žalobkyně a), který byl uvězněn pro praktikování své víry, ačkoliv oficiálně byl uvězněn pro držení drog, které mu však byly podstrčeny státními orgány.
5. Žalobkyně upozornily, že žalovaný v napadeném rozhodnutí nepominul, že v Kazachstánu došlo v lednu 2022 k vyhlášení dvoutýdenního výjimečného stavu a prezident země požádal o mezinárodní vojenskou pomoc. Podle žalobkyně žalovaný na str. 7 napadeného rozhodnutí uznal, že situace v Kazachstánu je velmi vážná, o čemž svědčí i rezoluce Evropského parlamentu ze dne 20. 1. 2022 zmiňující motivy jednání protestujících i náboženský extrémismus. Na str. 8 napadeného rozhodnutí žalovaný nesprávně dovodil, že od meritorního rozhodnutí o první žádosti o udělení mezinárodní ochrany nedošlo k žádné relevantní změně a řízení nesprávně zastavil.
6. Podle žalobkyně v zemi původu neustále dochází k porušování náboženských svobod a lidských práv. Státní orgány odmítají registrovat netradiční náboženské skupiny, přičemž neregistrovaným náboženským skupinám brání v praktikování víry a kriminalizují je. Uvedené skutečnosti žalovaný neposoudil jako azylově relevantní pronásledování, v čemž žalobkyně spatřují nedostatečně zjištěný skutkový stav. K pojmu pronásledování a důkaznímu standardu v obdobných věcech poukázaly na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2019, sp. zn. 9 Azs 39/2019, a ze dne 30. 9. 2008, sp. zn. 5 Azs 66/2008.
7. Žalobkyně uvedly kritéria, dle nichž se posuzují bezpečné země původu. Zároveň konstatovaly, že Kazachstán není v Česku považován za bezpečnou zemi původu, a proto nemohla být žádost o mezinárodní ochranu zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Kazachstán není uveden ve výčtu bezpečných zemí původu v § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

8. Dále žalobkyně uvedly, že za vážnou újmu se považuje i situace, kdy vycestování cizince není možné s ohledem na závazky plynoucí z mezinárodních smluv, jimiž je Česko vázáno. Tedy i situace, kdy vycestování není možné s ohledem na respektování soukromého a rodinného života dle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalobkyně b) zdůraznila, že nutnost vycestování z Česka by pro ni znamenala nepřiměřený zásah do jejího soukromého a rodinného života, neboť zde žije třetinu svého dosavadního života (5 let), dokončila zde povinnou školní docházku a nyní zde studuje obchodní akademii. Žalobkyně b) zde má veškeré rodinné a sociální zázemí a přátele. Na podporu svého tvrzení stran nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života žalobkyně poukázaly na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2019, č. j. 5 Azs 235/2018-32, a ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Azs 7/2012-28. Popsané okolnosti týkající se soukromého a rodinného života, které žalobkyně uvedly v řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, měly být kvalifikovány jako vážná újma dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.
9. Žalobkyně namítaly, že napadené rozhodnutí je z výše uvedených důvodů nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, částečně nemá oporu ve spise a částečně je vnitřně rozporné. Podle žalobkyň je odůvodnění napadeného rozhodnutí mechanické, přepjatě formalistické a je z něj patrná snaha odmítnout žalobkyním poskytnutí mezinárodní ochrany.

Vyjádření žalovaného k žalobě

10. Žalovaný ve svém písemném vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí. Konstatoval, že žalobní text je totožný jako ve věci zletilého syna žalobkyně a), jehož správní žaloba je u zdejšího soudu projednávána pod sp. zn. 42 Az 3/2023. Žalovaný z důvodu totožného znění žaloby odkázal na své vyjádření, které učinil ve zmíněné věci. Žalovaný zdůraznil, že žaloba je psána bez znalosti napadeného rozhodnutí. Žaloba se na třech stranách věnuje tomu, že Kazachstán nepatří na seznam bezpečných zemí původu, přičemž žalovaný v napadeném rozhodnutí ničím podobným neargumentoval. Žalovaný sdělil, že informacím, které žalobkyně žalovanému poskytla, a které žalobkyně označila za nové, se žalovaný v napadeném rozhodnutí podrobně věnoval na straně 4 a následujících napadeného rozhodnutí.

Replika žalobkyň

11. Žalobkyně zopakovaly své tvrzení o pronásledování v zemi původu z náboženských důvodů a žalobu doplnily o dále uvedené důkazní návrhy. Žalobkyně společně s replikou soudu doložily výzvu Žylyojské okresní prokuratury Republika Kazachstán ze dne 19. 12. 2022 a předvolání Žylyojského okresního oddělení vnitra ze dne 16. 1. 2023 a 9. 2. 2023 k výsledku žalobkyně a), které měly prokázat pronásledování žalobkyně a) v zemi původu z náboženských důvodů. Žalobkyně a) uvedla, že je stále pronásledována státními orgány Kazachstánu kvůli svému náboženskému vyznání a příslušnosti k sociální skupině rodinných příslušníků osob spojených se zakázaným náboženským hnutím.
12. Žalobkyně poukázaly na nedostatečnou analýzu bezpečnostních rizik, kterým by žalobkyně v případě návratu do Kazachstánu čelily. Kazachstán dlouhodobě porušuje náboženské svobody a žalovaná tuto skutečnost v posuzované věci nezohlednila. Poukaz žalovaného ve vyjádření na irelevanci namítaného statusu Kazachstánu jako bezpečné země původu žalobkyně označily za odvádění pozornosti od podstaty věci. Žalobkyně sdělily, že v žádosti o mezinárodní ochranu uvedly nové skutečnosti, pro které měly být jejich žádosti meritorně posouzeny – celková změna politické a bezpečnostní situace v Kazachstánu (protesty z ledna

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

2022), individuální pronásledování žalobkyně (doložená výzva a předvolání). Uvedená předvolání byla vydána až poté, co žalobkyně a) opustila zemi původu, což svědčí o setrvalém a systematickém zájmu státních orgánů Kazachstánu o náboženské aktivity žalobkyně a). Uvedená předvolání s ohledem na datum svého vydání nemohla být zohledněna v řízení o předchozích žádostech o mezinárodní ochranu. Žalobkyně odmítly zamítavý postoj žalovaného k podpůrnému dopisu od Klubu vášnivých srdcí a uvedly, že je důkazem založeným na důvěryhodných informacích o potlačování náboženské svobody v Kazachstánu a dokládá, že případ žalobkyň vzbudil pozornost mezinárodních institucí. Žalobkyně dále upozornily, že předložená DVD obsahují záznamy o násilnostech ze strany státních orgánů Kazachstánu z ledna 2022 vůči obyvatelstvu včetně zabíjení mladých lidí, žen a dětí. Videozáznamy dokládají zhoršení bezpečnostní situace v zemi včetně represí vůči náboženským skupinám. Žalobkyně podotkly, že vyjádřily obavy o svoji bezpečnost právě na základě událostí z ledna 2022, což jsou nové skutečnosti, které nebyly v předchozím řízení dostatečně zohledněny. Žalobkyně sdělily, že doložené články o situaci v Kazachstánu z let 2009 a 2012 přes svou neaktuálnost dokládají dlouhodobý trend represí vůči náboženským skupinám v Kazachstánu.

13. Dále žalobkyně konstatovaly, že žalovaný podcenil rizika hrozící žalobkyním při jejich návratu do země původu, přičemž zopakovaly svá žalobní tvrzení stran jim hrozícího nebezpečí v případě návratu do země původu. Žalobkyně rovněž uvedly, že při rozhodování žalovaného byla opomenuta zásada, aby bylo dbáno nejlepšího zájmu dítěte, tedy nezletilé žalobkyně b), která zde žije od roku 2018, je začleněná do české společnosti, navštěvuje zde obchodní akademii, má zde přátele a sociální vazby, hovoří plynule česky a má výborné studijní výsledky. V případě návratu do země původu by žalobkyně b) přerušila svůj dosavadní vzdělávací proces a byla by nucena přivykat novému odlišnému školskému systému v kazašském jazyce, byla pronásledována z náboženských důvodů a utrpěla by psychické a emocionální trauma. S ohledem na uvedené skutečnosti by nucený návrat nezletilé žalobkyně b) do země původu pro ni znamenal nepřiměřený zásah do jejího soukromého a rodinného života.

Ústní jednání soudu

14. Při ústním jednání soudu konaném dne 14. 10. 2024 právní zástupce žalobkyň odkázal na písemné vyhotovení žaloby a repliky.
15. Pověřená pracovnice žalovaného uvedla, že pokud překlady dokumentů (výzva okresní prokuratury ze dne 19. 12. 2022 a předvolání okresního oddělení vnitra ze dne 16. 1. 2023 a 9. 2. 2023) doložených žalobkyněmi k replice vycházely z kopií, a nikoliv originálů, pak není ověřena jejich pravost. Sdělila, že žalobkyně v mezidobí podaly další opakované žádosti, které byly zamítnuty rozhodnutím ze dne 16. 1. 2024. V rámci řízení o uvedených žádostech se žalovaný vypořádal s žalobkyněmi k replice doloženými dokumenty. Dále uvedla, že žalobkyněmi doložené zprávy o situaci v Kazachstánu měly být vzhledem k jejich datu vydání doloženy žalovanému již v průběhu správního řízení. Pověřená pracovnice žalovaného zpochybnila pravost výzvy i předvolání a dodala, že z těchto dokumentů beztak pro žalobkyni a) nevyplývala žádná újma, neboť se jednalo toliko o podání vysvětlení nebo svědecké výpovědi.
16. Soud dle § 52 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) neprovedl dokazování strojovými překlady zpráv společnosti Forum 18 se sídlem v Oslu ze dne 4. 7. 2018, 26. 7. 2018, 30. 10. 2018 a 23. 6. 2022, neboť tyto listiny

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

vzhledem k datu svého vydání už mohly být podkladem pro vydání napadeného rozhodnutí a argumentace jimi v řízení před soudem je opožděná.

17. Soud dle § 52 odst. 1 s. ř. s. provedl dokazování výzvou Žylyojské okresní prokuratury Republika Kazachstán ze dne 19. 12. 2022, z níž vyplynulo, že žalobkyně a) byla předvolána k výsledku a podání svědecké výpovědi, neboť měla být stoupenkyní netradiční náboženské skupiny, která není v Kazachstánu registrována. Žalobkyně a) byla poučena, že pokud se k výsledku nedostaví, bude předvedena a bude proti ní zahájeno správní řízení. Dále provedl soud dokazování předvoláním Žylyojského okresního oddělení vnitra ze dne 16. 1. 2023 a 9. 2. 2023 k výsledku žalobkyně a), aby se žalobkyně dostavila ke svědeckému výsledku k důstojníkovi z oddělení boje proti organizovanému zločinu. Pokud by se nedostavila pro neomluvitelné důvody, mohla by být předvedena nebo by mohla být proti ní přijata opatření dle čl. 353 trestního zákoníku Republiky Kazachstán.
18. Podle právního zástupce žalobkyň z provedených důkazů vyplynulo, že žalobkyně byla předvolána v souvislosti s jejím náboženským přesvědčením, což samo o sobě svědčí o vážném omezování náboženských svobod v Kazachstánu a nesouhlasil s bagatelizací provedených důkazů ze strany žalovaného.
19. Pověřená pracovnice žalovaného uvedla, že kontrola neregistrovaných náboženských uskupení ze strany státních orgánů Kazachstánu slouží k zajištění a ochraně bezpečnosti obyvatel před extrémizmem, na což má právo každý stát. Nejedná se tedy o neoprávněné omezování náboženské svobody žalobkyně a) nebo pronásledování z náboženských důvodů.
20. V konečném návrhu právní zástupce žalobkyň sdělil, že žalobkyně a) čelí v Kazachstánu aktivnímu pronásledování a pobyt v Kazachstánu pro žalobkyni a) představuje reálné nebezpečí trestního stíhání. V Kazachstánu jsou rovněž omezovány další projevy náboženské svobody, a to např. právo shromažďovací a konání bohoslužeb. Žalovaný měl žádosti žalobkyň věcně projednat, a ne je toliko odmítnout. Návrat žalobkyň do Kazachstánu by byl v rozporu se zásadou non-refoulement. Právní zástupce žalobkyň rovněž poukázal na nejlepší zájem nezletilé žalobkyně b).
21. Pověřená pracovnice konstatovala, že předmětem soudního přezkumu nemělo být věcné posouzení žádostí žalobkyň, ale pouze posouzení toho, zda žalobkyně v řízení uvedly nové skutečnosti, které by odůvodňovaly meritorní posouzení žádostí. Žalobkyněmi uváděné skutečnosti byly projednány již v řízení o jejich prvních žádostech. Náhradu nákladů řízení pověřená pracovnice žalovaného nepožadovala.

Posouzení věci soudem

22. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věť druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věť první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během patnáctidenní lhůty ode dne doručení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 32 odst. 1 písm. a) bod 2 zákona o azylu. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

23. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu, po prostudování obsahu předloženého správního spisu a konaném ústním jednání dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
24. Ze správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti. Žalovaný rozhodnutím ze dne 24. 1. 2020, č. j. OAM-798/ZA-ZA11-P10-2018, rozhodl o neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany žalobkyním ani synovi žalobkyně a). Rozhodnutím ze dne 24. 1. 2020 žalovaný rozhodoval o první žádosti žalobkyň o udělení mezinárodní ochrany ze dne 17. 9. 2018, kterou za nezletilou žalobkyni b) podala její matka žalobkyně a). Žalobkyně a) jako důvod podání první žádosti o mezinárodní ochranu pro sebe a svoji dceru žalobkyni b) uvedla těžkou životní situaci v zemi původu. Mjako konkrétní důvod uvedla, že její manžel strávil ve vězení v zemi původu 11 let pro své náboženské přesvědčení. Po propuštění z věznice byl psychicky nemocný a agresivní, pročez se s ním žalobkyně a) rozvedla a bývalý manžel se začal skrývat. Přesto se tamní policie chodila ptát do bytu žalobkyně a) jí a jejího syna na místo pobytu bývalého manžela. Žalobkyně a) měla obavy, aby nebyl syn jako jeho otec bezdůvodně vsazen do vězení, neboť policisté vyhrožovali, že syna pošlou do internátu. Žalobkyně a) žádala o mezinárodní ochranu, aby ochránila své děti a náboženské přesvědčení. Žalobkyně b) měla na škole v zemi původu problémy s tím, že nosila šátek a dlouhé sukně. Nejprve byl oděv žalobkyně b) tolerován, ale poté byl zakázán. Žalobkyně b) plakala, protože nemohla nosit svůj šátek, místo kterého nakonec nosila menší, trojcípý. Žalobkyně a) uvedla, že při návštěvě školní komise byly dívky se šátky zavřeny do učebny, kde se nevyučovalo a bylo jim nakázáno sedět v tichosti. Tato uvedená tvrzení žalobkyň nebyla shledána azylově relevantní a žalobkyním nebyla přiznána žádná z forem mezinárodní ochrany. Proti rozhodnutí ze dne 24. 1. 2020 byla podána neúspěšná správní žaloba (rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 11. 3. 2021, č. j. 32 Az 2/2020-94) i kasační stížnost (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2022, č. j. 7 Azs 102/2021-46).
25. Druhou žádost o mezinárodní ochranu, která je předmětem tohoto soudního přezkumu, podaly žalobkyně dne 5. 12. 2022. Při poskytnutí údajů k této žádosti žalobkyně a) i za svoji dceru žalobkyni b) sdělila, že jejich náboženské přesvědčení je islám, žalobkyně a) je rozvedená, žalobkyně b) je svobodná, žalobkyně a) má čtyři děti, obě žalobkyně do Česka přicestovaly letecky dne 10. 9. 2018 na udělené vízum, žalobkyně b) je zdravá bez zdravotních omezení a žalobkyně a) trpí migrénami, jinak je bez zdravotních omezení. Jako důvody podání žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně a) uvedla, že jsou stejné, jako důvody, které uvedla v řízení o předchozí žádosti o mezinárodní ochranu. Podotkla, že se od předchozí žádosti o mezinárodní ochranu nic nezměnilo, vše zůstalo stejné. Žalobkyně chtějí zůstat v Česku a nechtějí se vracet do Kazachstánu. Žalobkyně a) rovněž uvedla, že jejího manžela v roce 2002 pro jeho víru uvěznili na 11 let a žalobkyně a) pak sama vychovávala děti a čelila nátlaku policistů, kteří za ní chodili domů. Z Kazachstánu odjela, aby ochránila sebe, svou rodinu a svou víru.
26. Součástí správního spisu je rovněž zpráva Komise Spojených států amerických pro svobodu vyznání ve světě (USCIRF) – Kazachstán ze dne 6. 6. 2022, Informace Ministerstva zahraničních věcí – Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, Návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí ze dne 16. 2. 2023, Informace OAMP – Kazachstán – Protesty v lednu 2022 ze dne 31. 1. 2022, Informace OAMP – Kazachstán – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 10. 3. 2023. Z protokolu o seznámení s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany ze dne 27. 7. 2023 vyplývá, že žalobkyně doložily DVD, jehož obsahem jsou informace o nepokojích v Kazachstánu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

z ledna 2022, kdy měli být zabíjeni mladí lidé. Žalobkyně dále mj. doložily podpůrný dopis od Klubu vášnivých srdcí ze dne 10. 6. 2022 (včetně tlumočnického překladu do češtiny), tři předvolání na policii, předvolání na státní zastupitelství, internetový článek o politických věznicích v Kazachstánu a jeho strojový překlad do češtiny z 8. 7. 2009, internetový článek z 12. 9. 2012, usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. 1. 2022 o situaci v Kazachstánu (včetně strojového překladu z angličtiny do češtiny) a potvrzení o studiu žalobkyně b). Na základě uvedených podkladů vydal žalovaný napadené rozhodnutí.

27. Jak uvedl soud výše, z úřední činnosti zjistil, že obsah žaloby je obdobný jako obsah žaloby projednávané u zdejšího soudu pod sp. zn. 42 Az 3/2023. Předmětná žaloba nebyla příležitě upravena, aby korespondovala se skutečnostmi zjištěnými v dané věci. Žalobní námitky tak z velké části brojí proti něčemu, co v řízení nebylo vůbec zjištěno. Takto nedbale formulované žalobní námitky soud vypořádal kvalitativně odpovídajícím způsobem.
28. Nejprve se soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, kterou žalobkyně spatřovaly ve všech ostatních žalobních námitkách, které v žalobě uvedly. Soud konstatuje, že žalobní námitky, na které žalobkyně námitkou nepřezkoumatelnosti odkázaly, samy o sobě jako námitky nepřezkoumatelnosti formulované nejsou a soud se jednotlivými námitkami zabývá níže. K takto vágně a nespecificky formulované námitce nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů soud sděluje, že obsah a kvalita rozhodnutí soudu jsou předurčeny obsahem a kvalitou žaloby, přičemž není úlohou soudu za žalobkyně domýšlet a dovytvářet žalobní námitky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004-54), proto uvedenou námitku nepřezkoumatelnosti vypořádal soud přiměřeným způsobem.
29. V této souvislosti soud poukazuje na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které platí, že „[z] odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v konkrétní věci“ (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46, ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53, nebo ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109). Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2008, č. j. 8 As 13/2007-100, však zároveň nelze po správním (odvolacím) orgánu požadovat, aby se vyslovil ke každé větě uvedené ve vyjádření (odvolání); plně postačí, pokud z jeho rozhodnutí bude zřejmé, na základě jakých skutečností rozhodoval a jakými úvahami se řídil. Těmto požadavkům žalovaný v projednávané věci dostal, neboť z jeho rozhodnutí je zřejmé, z jakých zjištění vycházel, jak o nich uvažoval a proč neakceptoval jednotlivé námitky. Podle názoru soudu je rovněž třeba zohlednit, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů rozhodnutí či pro jeho nesrozumitelnost skutečně toto rozhodnutí nelze meritorně přezkoumat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, či ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64); taková situace však v projednávané věci nenastala. Zdejší soud proto uzavírá, že napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností netrpí. Výhrady žalobkyň podle názoru soudu představují nesouhlas s věcnými závěry žalovaného, jimiž se soud bude zabývat níže.
30. Před vypořádáním dalších jednotlivých žalobních bodů soud zdůrazňuje, že předmětem soudního přezkumu v této věci je rozhodnutí žalovaného, jímž bylo řízení o udělení mezinárodní ochrany zastaveno podle § 25 písm. i) zákona o azylu. V takovém případě je Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

soud povolán výhradně k tomu, aby zkoumal, zda byly naplněny důvody pro zastavení řízení a zda byla žádost žalobkyň skutečně nepřipustná. Toto omezení vyplývá i z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, podle které platí, že „[b]ylo-li řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany zastaveno pro nepřipustnost podle § 25 písm. i) zákona ... o azylu, zkoumá správní soud pouze to, zda byly dány podmínky pro zastavení řízení. Důvody uváděné žadateli se zabývá pouze z toho hlediska, zda jim mohly být známy v době první žádosti, a zda je tedy mohli uvést, či zda jim v tom nebránily objektivní důvody, zpravidla spočívající v tom, že o těchto důvodech vůbec nevěděli nebo je nemohli z objektivních či legitimních subjektivních příčin uvést“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 9. 2011, č. j. 7 Azs 28/2011-74).

31. Podle § 25 písm. i) zákona o azylu platí, že „[ř]ízení se zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná.“
32. Podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu platí, že „[ž]ádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřipustnou podle § 11a odst. 1.“
33. Podle § 2 odst. 1 písm. f) zákona o azylu platí, že „[p]ro účely tohoto zákona se rozumí opakovanou žádostí o udělení mezinárodní ochrany žádost o udělení mezinárodní ochrany podaná toutéž osobou před nabytím právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany nebo kdykoli po nabytí právní moci rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany“.
34. Podle § 11a odst. 1 zákona o azylu platí, že „[p]odal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.“
35. Opakovaná žádost je žádost druhá v pořadí, tedy první opakovaná žádost, která je podána toutéž osobou kdykoli poté, co byla podána žádost originální – původní, první v pořadí. Za další opakovanou žádost se považuje žádost podaná toutéž osobou jako třetí či další v pořadí neboli se jedná o druhou a další opakovanou žádost.
36. Koncept tzv. opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany byl do zákona o azylu promítnut na základě směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“) a projevil se v § 11a a násl. zákona o azylu. Tato ustanovení zohledňují situaci, kdy je žádost podávána žadatelem opakovaně, přičemž však jmenovaný neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění a současně ani z úřední činnosti příslušného správního orgánu nejsou známy nové skutečnosti, které žadatel nemohl bez svého zavinění uvést již v předchozím řízení a jež by svědčily o jeho možném pronásledování podle definice uvedené v tomto zákoně nebo hrozbě nebezpečí vážné újmy. Plně v souladu s procedurální směrní zákon o azylu stanoví, že v případě, kdy je na základě předchozích řízení či s ohledem na absenci podstatných změn okolností vztahujících se k pronásledování či hrozbě vážné újmy možné se domnívat, že jim cizinec nebude vystaven, správní orgán řízení usnesením zastaví.
37. Důvodová zpráva k příslušné novele zákona o azylu (provedené zákonem č. 314/2015 Sb.) v dané souvislosti uvádí: „Cílem transpozice tohoto ustanovení je zamezit zneužívání řízení ve věci mezinárodní ochrany, kdy není žádoucí, aby cizinci podávali stále dokola žádosti o udělení Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.“

mezinárodní ochrany, i třeba pokud dosavadní řízení v téže věci dosud neskončilo (tato situace je řešena v § 11b), s cílem buď zabránit návratu do země původu nebo profitovat z materiálních benefitů poskytovaných žadatelům o udělení mezinárodní ochrany. Je nutné vysvětlit, že tento postup se uplatní s přihlédnutím ke všem předchozím řízením, což znamená, že všechny skutečnosti tvrzené cizincem už byly posouzeny jednak ministerstvem, ale i odvolacím soudním orgánem (podal-li cizinec opravný prostředek) a je nutné brát v úvahu i to, že pokud by byla další opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany podána po delším časovém období (jednotky let), může se osobní situace cizince nebo situace v zemi jeho původu rapidně změnit a v takovém případě by další opakovaná žádost měla být posouzena v režimu přípustnosti – zde by tedy nebyla splněna podmínka, že lze vycházet ze zjištění v minulých řízeních.“

38. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, vyplývá, že hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.
39. Z výše uvedeného plyne, že úkolem správního orgánu v případě opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany je zkoumat, zda nedošlo k podstatné změně okolností, jež v předchozím případě (či případech) vedly k zamítnutí dřívější žádosti (nebo žádostí) o udělení mezinárodní ochrany. Hlavním smyslem a účelem institutu opakované žádosti je tedy postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které žadatel – nikoli vlastní vinou – nemohl uplatnit během předchozího (předchozích) řízení.
40. Žalobkyně by měly mít na paměti, že § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu představuje podle judikatury Nejvyššího správního soudu jistý filtr, jehož prostřednictvím je možné propustit do opakovaného řízení o udělení mezinárodní ochrany již rozhodnutou věc. Jedná se přitom o výjimku, kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a sice princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté, tzv. *res iudicata*, resp. v daném případě *res administrata*.
41. Předně soud konstatuje, že se v případě žalobkyň jedná o opakovanou žádost. První žádost (originální – původní) byla podána dne 17. 9. 2018. Na základě této žádosti žalovaný rozhodnutím ze dne 24. 1. 2020 žalobkyním a synovi žalobkyně a) neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Uvedené rozhodnutí bylo neúspěšně napadeno správní žalobou a kasační stížností. Poté dne 5. 12. 2022 podaly žalobkyně svou druhou žádost v pořadí, tedy žádost opakovanou.
42. Žalobkyně a) a žalobkyně b) v první žádosti o udělení mezinárodní ochrany mezi důvody pro její udělení uvedly těžkou životní situaci v zemi původu, uvěznění manžela žalobkyně a) v zemi původu pro jeho víru, obavy o syna žalobkyně a), aby nebyl uvězněn jako jeho otec, nemožnost žalobkyně b) nosit ve škole šátek a dlouhé sukně a šikana ze strany školy pro takové odívání.

43. Ve své druhé žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně uvedly, že důvody podání žádosti jsou stejné jako byly při podání první žádosti, přičemž se nic od podání první žádosti nezměnilo.
44. Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí plyne, že se porovnáním jednotlivých žádostí o udělení mezinárodní ochrany a v nich uplatněných důvodů žalovaný náležitě zabýval (především str. 9) a shledal, že žalobkyně neuvedly ani se neobjevily žádné nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jejich zavinění předmětem zkoumání v předchozím pravomocně ukončeném řízení a které by nasvědčovaly možnému pronásledování z důvodů podle § 12 zákona o azylu nebo hrozící vážné újme podle § 14a téhož zákona. K bezpečnostní situaci v zemi původu, jakožto možnému azylově relevantnímu důvodu, žalobkyně doložily internetové články, předvolání na policii, předvolání na státní zastupitelství, podpůrný dopis od Klubu vášnivých srdcí, usnesení Evropského parlamentu a DVD. Žalovaný zhodnotil žalobkyněmi předložené důkazy na str. 4 a 5 napadeného rozhodnutí, přičemž všechny shledal pro posuzovanou věc irelevantními – předvolání na policii byly již posuzovány v rámci řízení o předchozí žádosti, předvolání na státní zastupitelství bylo posuzováno v rámci předcházejícího soudního řízení, podpůrný dopis Klubu vášnivých srdcí byl napsán zprostředkovaně z Francie na vyžádání bez osobní znalosti žalobkyň, internetové články o Kazachstánu a jejich strojové překlady žalovaný hodnotil jako úvahové a staré, bez azylově relevantního potenciálu. DVD a usnesení Evropského parlamentu stran nepokojů v Kazachstánu v lednu 2022 vzal žalovaný na vědomí, přičemž si ke zjištění aktuální situace v Kazachstánu opatřil výše uvedené zprávy a informace. S hodnocením žalovaného stran žalobkyněmi předložených listin a DVD se soud ztotožnil.
45. Pro posouzení bezpečnostní situace v Kazachstánu si žalovaný vyžádal informace uvedené v odst. 16 tohoto rozsudku. Na jejich základě dospěl k závěru (str. 6 až 9), že stran bezpečnostní situace v zemi původu žalobkyň nedošlo od meritorního posouzení první žádosti k závažné relevantní změně, která by představovala novou skutečnost dle § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, tedy že by žalobkyně mohly být v zemi původu vystaveny pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nebo že by jim hrozila vážná újma dle § 14a téhož zákona. Žalovaný na str. 9 napadeného rozhodnutí výslovně uvedl, že takovou změnou bezpečnostní situace v Kazachstánu nebyly časově omezené demonstrace a eskalace násilí během ledna roku 2022 kvůli zvýšení cen pohonných hmot. Toto krátké období násilností nemělo vliv na dlouhodobou bezpečnostní situaci v zemi. S těmito závěry žalovaného se soud plně ztotožňuje a konstatuje, že v případě žalobkyň byly naplněny zákonné podmínky nepřijatelnosti opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany stanovené v § 11a odst. 1 zákona o azylu. Žalovaný proto oprávněně a plně v souladu s § 10a odst. 1 písm. e) téhož zákona vyslovil nepřijatelnost této žádosti a řízení podle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil. V tomto postupu a rozhodnutí žalovaného neshledal soud žádné pochybení.
46. Dále se soud zabýval tvrzeními formulovanými tak, že rodina „žalobce“ vyznává netradiční proud islámu, přičemž v zemi původu byl „žalobce“ lídrem (imámem) neregistrovaného náboženského uskupení obdobně orientovaných věřících, protože byl v zemi původu pronásledován. V případě návratu do země původu se žalobkyně a) obává stupňování pronásledování, jak se to již stalo jejímu manželovi, který byl uvězněn pro praktikování své víry, ačkoliv oficiálně byl uvězněn pro držení drog, které mu však byly podstrčeny státními orgány. Tvrzení stran uvěznění bývalého manžela žalobkyně a) uvedla již v předcházejícím řízení o žádosti o mezinárodní ochranu, přičemž bylo posouzeno jako nedůvodné. Nejedná

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

se tedy o nově uvedenou skutečnost dle § 11a odst. 1 zákona o azylu. Tvrzení o tom, že by byla některá z žalobkyň (v originále žalobce) v Kazachstánu vůdcem (imámem) neregistrovaného náboženského uskupení, se objevuje poprvé až v textu žaloby a do kontextu azylového příběhu žalobkyň nezapadá. Do textu žaloby se uvedené tvrzení tedy dostalo nejspíš nedopatřením z jiného konceptu žaloby.

47. Žalobkyně v žalobě rovněž uvedly kritéria, dle nichž se posuzují bezpečné země původu a zároveň konstatovaly, že Kazachstán není v Česku považován za bezpečnou zemi původu, a proto nemohla být žádost o mezinárodní ochranu zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Uvedená tvrzení se do textu žaloby rovněž dostala nejspíš z konceptu jiné žaloby, neboť napadeným rozhodnutím nebyla žádost žalobkyň o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta dle § 16 odst. 2 zákona o azylu, nýbrž řízení o žádosti bylo zastaveno dle § 25 písm. i) zákona o azylu, jelikož žádost byla vyhodnocena jako nepřipustná dle § 10a odst. 1 písm. e) téhož zákona. S institutem bezpečné země napadené rozhodnutí nikterak nepracovalo.
48. Jelikož výše uvedené žalobní námitky zjevně vybočují z kontextu správního řízení a odporují skutečností v řízení zjištěných, soud se uvedenými námitkami blíže nezabýval, neboť se do textu žaloby s velkou mírou pravděpodobnosti dostaly nedopatřením z jiných konceptů žalob.
49. Žalobkyně uvedly, že zde žijí již 5 let. Žalobkyně b) zde dokončila povinnou školní docházku a nyní zde studuje obchodní akademii, má zde veškeré rodinné a sociální zázemí a přátele. Z uvedených důvodů by již její samotné vycestování z Česka bylo nepřiměřeným zásahem do jejího soukromého a rodinného života dle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Popsané okolnosti týkající se soukromého a rodinného života měly být kvalifikovány jako vážná újma dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, neboť by se jednalo o porušení mezinárodního závazku ze strany Česka – čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
50. K této námitce soud uvádí, že ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, jehož aplikace se žalobkyně dovolávají, bylo zrušeno s platností od 1. 7. 2023 novelou zákona č. 173/2023 Sb. K tomuto soud podotýká, že pro správní orgán je rozhodný skutkový a právní stav v době vydání jeho rozhodnutí (srov. odst. 19 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2021, č. j. 1 Azs 471/2020-69). Napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 1. 8. 2023, tedy již v době, kdy předmětné ustanovení pozbylo platnosti, a tudíž i účinnosti. Žalobní námitkou se tedy žalobkyně dovolávaly užití neúčinné právní normy, a proto soud dané námitce nepřisvědčil.
51. Soud shrnuje, že vzhledem k tomu, že žalobkyně neuvedly žádné nové azylově relevantní skutečnosti či zjištění dle § 11a odst. 1 zákona o azylu, nebyl žalovaný povinen posuzovat, zda žalobkyně splňují podmínky pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany (§ 10a odst. 2 zákona o azylu), neboť toto posouzení již provedl v rámci řízení o první žádosti žalobkyň o mezinárodní ochranu.
52. Pokud jde o důkazy, provedené při jednání soudu, tj. výzva Žylyojské okresní prokuratury Republika Kazachstán ze dne 19. 12. 2022, a předvolání Žylyojského okresního oddělení vnitra ze dne 16. 1. 2023 a 9. 2. 2023, pak se jednalo o důkazy, které neměly žádnou relevantnost ve vztahu k napadenému rozhodnutí. Žalobkyni přitom nic nebránilo v tom, aby těmito důkazy argumentovala již přímo v opakované žádosti samotné.
53. S ohledem na výše uvedené soud vyhodnotil žalobu v mezích uplatněných žalobních bodů jako nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

54. Na okraj soud poznamenává, že instituty mezinárodní ochrany jsou instituty výjimečnými a nelze jimi legalizovat pobyt. K tomuto účelu měly žalobkyně využít instituty zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.
55. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobkyně neměly ve věci úspěch a žalovanému nad rámec jeho běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly. Proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 14. října 2024

Mgr. Lenka Havlíčková v.r.
samosoudkyně